

Nota

Voor burgemeester en wethouders

Nummer: 17INT03177

Datum vergadering:

16 JAN. 2018

Nota openbaar: Ja, de nota is openbaar

Onderwerp:

- **Visie "Twents water verbindt" B&W-advies:**
-

Advies:

1. In te stemmen met de visie "Twents water verbindt" als inhoudelijke basis voor de verdere samenwerking en als kompas voor de verdere inspanningen (uitvoeringsprogramma) van Twents waternet;
2. De jaarlijkse maximale bijdrage gemeente Hellendoorn van €7.360,- (zie tabel) wordt betaald uit het budget onderzoeksprogramma riolen en water (GRP4).
3. Het visiedocument ondertekenen tijdens de bestuurlijke themabijeenkomst in januari 2018

Besluit B en W:

Conform advies!

Korte samenvatting:

We hebben als gemeente onze eigen ambities geformuleerd in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP4). De samenwerking binnen Twents waternet (TWN) kan ons helpen deze ambities sneller en slimmer te realiseren.

In Twente werken gemeenten en het waterschap al geruime tijd samen op het thema water. Deze samenwerking vindt plaats in de netwerkorganisatie TWN. De afgelopen jaren is deze samenwerking vormgegeven op basis van het document 'Waterwinst, TAAK 2.0' uit 2012 (de Twentse vertaling van het Nationaal Bestuursakkoord Water). De nadruk lag op het realiseren van de drie K's: Kosten besparen, Kwaliteit vergroten en Kwetsbaarheid bij de afzonderlijke partijen verminderen. De Twentse gemeenten en waterschap Vechtstromen stelden zich ten doel in 2020 samen € 14,3 miljoen minder meerkosten uit te geven dan in 2010 was verwacht. Deze bezuiniging wordt gerealiseerd.

Uit interviews met de betrokken bestuurders (voorjaar 2017) en tijdens de bestuurlijke bijeenkomst op 21 april 2017 kwam duidelijk naar voren dat er enthousiasme en draagvlak is voor het Twents waternet. Er is in de Twentse waterketen behoefte aan een bredere visie en een gedeelde stip op de horizon. Er liggen volop kansen voor verdere regionale krachtenbundeling, zeker gezien de complexe maatschappelijke vraagstukken waarmee de watersector steeds meer te maken heeft. Twents waternet levert resultaat op, nu willen we de samenwerking met het oog op de toekomst een verdere impuls geven.

Dit alles moet leiden tot het realiseren van de beleidsambities (4 B's): Bescherming, Beleving, Bewustwording en Bundeling. Beoogd effect is het garanderen van een duurzaam en doelmatig Twents waterbeheer in de toekomst. Uit interviews met bestuurders van Twents waternet in 2017 kwam een heldere boodschap naar voren: verleg de focus van kostenbesparing naar kwaliteit, vergroot het waterbewustzijn van burgers en zoek rond toekomstige thema's naar samenwerking met andere partijen in de waterketen. Een integrale benadering is nodig om de toegenomen complexiteit het hoofd te kunnen bieden. De partners in de Twentse waterwereld moet de krachten nog verder bundelen. De inspanningen die TWN hiervoor gaat verrichten worden jaarlijks in een programma (uitvoeringsprogramma) vastgesteld door het bestuurlijk kernteam.

Aanleiding:

Samen met waterschap Vechtstromen zetten veertien gemeenten zich al jaren in om afvalwater in te zamelen, het te zuiveren en terug te laten keren naar het bekenlandschap. Daarmee zijn de volksgezondheid en milieu

gediend. Bovendien zorgen zij ervoor dat de wateroverlast en droogte/hittestress voor Twentenaren beperkt wordt. Gezien de ontwikkelingen die op ons afkomen is het een uitdaging deze taken nu en in de toekomst te borgen. De grote maatschappelijke opgaven van deze tijd veranderen onze relatie met het water en vragen om nieuwe, slimme en integrale oplossingen. Hoe komen we samen met partners tot slimme koppelingen, zodat water kan bijdragen aan de oplossing van de komende opgaven en aan het verhogen van de omgevingskwaliteit?

Relevante eerdere besluiten:

1. 12INT00867: Het bestuursakkoord water: akkoord Twents waternet (Waterwinst TAAK 2.0);
2. 13INT04073: Rapportage winstkansenonderzoek en vervolg afspraken over samenwerking in Twente.

Doelstelling:

Uit interviews met de betrokken bestuurders (voorjaar 2017) en tijdens de bestuurlijke bijeenkomst op 21 april 2017 kwam duidelijk naar voren dat er enthousiasme en draagvlak is voor het Twents waternet. Er is in de Twentse waterketen behoefte aan een bredere visie en een gedeelde stip op de horizon. Er liggen volop kansen voor verdere regionale krachtenbundeling, zeker gezien de complexe maatschappelijke vraagstukken waarmee de watersector steeds meer te maken heeft. Twents waternet levert resultaat op, nu willen we de samenwerking met het oog op de toekomst een verdere impuls geven.

Oplossing:

Klimaatverandering, omstreden stoffen in het water (denk aan o.a. medicijnresten) zorgen voor tal van nieuwe uitdagingen, maar bieden ook kansen. Uit interviews met bestuurders van het Twents waternet in het voorjaar van 2017 kwam een heldere boodschap naar voren: verleg de focus van kostenbesparing naar kwaliteit, vergroot het waterbewustzijn van inwoners en zoek de samenwerking op met andere partijen in de watersector.

Een integrale benadering is nodig om de toegenomen complexiteit het hoofd te kunnen bieden, en vooral: om de vele kansen die de opgaven bieden te verzilveren.

Dat partners in de Twentse waterwereld krachten moeten bundelen, onder het motto: 'een enkeling is een drenkeling' is vanzelfsprekend. De regionale bestuurders zijn zich hiervan terdege bewust.

1. Met vaststelling van de visie 'Twents water verbindt' en het beschikbaar stellen van gezamenlijke middelen bieden we een inhoudelijke basis voor verdere samenwerking, een inspiratiebron, verbinding en kompas voor de verdere inspanningen van Twents waternet;
2. Dit alles moet leiden tot het realiseren van de beleidsambities (4 B's):
  - Bescherming;
  - Beleving;
  - Bewustwording en Bundeling.
3. Uit interviews met bestuurders van Twents waternet in 2017 kwam een heldere boodschap naar voren: *verleg de focus van kostenbesparing naar kwaliteit*, vergroot het waterbewustzijn van burgers en zoek rond toekomstgerichte thema's naar samenwerking met andere partijen in de waterketen. Een integrale benadering is nodig om de toegenomen complexiteit het hoofd te kunnen bieden. De partners in de Twentse waterwereld moeten hun krachten nog verder bundelen. De inspanningen die TWN hiervoor gaat verrichten worden jaarlijks in een jaarprogramma (uitvoeringsprogramma) vastgesteld door het bestuurlijk kernteam.

Effecten:

- Met het vaststellen van de visie geven we richting aan de ambities en inspanningen van TWN;
- Met het vaststellen van de visie geven we invulling aan de wens van de bestuurders een stip op de horizon te zetten die verschuift van "waterwinst naar waterbewustzijn";
- Met de ondertekening van het visiedocument waarborgen we dat alle deelnemers zich committeren aan de afgesproken lijn;
- Met het werkbudget van TWN kunnen we middelen beschikbaar maken voor de beleidsambities, de groter wordende opgaven (o.a. Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie, Omgevingswet), de behoefte aan meer communicatie (Waterbewustzijn vergroten) en professionalisering van de samenwerking (o.a. procesbegeleiding) en uitvoeren van activiteiten in werkplaatsen;
- Met het werkbudget van TWN kunnen we invulling geven aan de verbreding naar andere disciplines binnen de Twentse organisaties, zoals economie, gezondheid, ruimtelijke ordening etc.;
- Met het werkbudget van TWN kunnen we invulling geven aan kansen en innovaties in de sector met ondernemers, onderzoek- en onderwijsinstellingen.

Uitvoering:

De waarborging van de onderlinge samenhang wordt steeds afgestemd op de opgave (vorm volgt inhoud). Het ambtelijk platform stelt werkplaatsen in die passend zijn bij verwachte toekomstige opgaven of ontwikkelingen zoals gesignaleerd in de visie. Denk bij deze strategische thema's in elke geval aan: ruimtelijke adaptatie, omgevingswet, waterkwaliteit, educatie, difwat (onderzoek differentiatie afvalwatertarieven).

De basis wordt gevormd door de huidige structuur van Twents waternet als netwerkorganisatie. Die structuur behouden we, omdat deze goed functioneert (blijkt uit de interviews en evaluatie). Dit met de hiervoor genoemde kanttekening over rol en positie van het bestuurlijk kernteam. Een standpuntbepaling hierover is op korte termijn wenselijk en noodzakelijk: laten zoals dat is of aansluiting bij Twentedagen.

- De werkplaatsen (samenwerkingsprojecten), waar het 'echte' werk gebeurd lopen goed en leveren mooie resultaten op;
- De jaarlijkse bestuurlijke bijeenkomst met portefeuillehouders water van de Twentse gemeenten en de portefeuillehouder waterketen van het waterschap scoort ook positief;
- Het ambtelijk Twents waternet bestaat uit beleids- en beheermedewerkers van de veertien gemeenten en het waterschap en vergadert vier keer per jaar. Het stemt ontwikkelingen af, stuurt werkplaatsen aan en rapporteert over de voortgang aan het bestuurlijk kernteam;
- De adviesgroep Twents waternet: als voorbereider van de bijeenkomsten van het ambtelijk platform en het bestuurlijk kernteam is deze groep de verbinding tussen het ambtelijk platform en de werkplaatsen. De adviesgroep bevat vier vertegenwoordigers van gemeenten en één van het waterschap;
- Bestuurlijk kernteam bestaat uit 4 wethouders en 1 DB-lid. De wethouders vertegenwoordigen de 14 gemeenten. Uit de interviews blijkt dat de positie en de vertegenwoordiging van /interactie met andere bestuurders van de leden van het bestuurlijk kernteam versterkt kan worden.

Planning:

Dec 2017/januari 2018 : Besluitvorming individuele organisaties
Januari 2018 : Bestuurlijke themabijeenkomst en Feestelijke ondertekening visiedocument en vaststelling jaarprogramma 2018

Financiële consequenties:

De kosten voor TWN betreffen kosten om de samenwerking mogelijk te maken: afstemming, organisatie en coördinatie van werkplaatsen. De inhoud van de samenwerking betreft regulier werk (werk dat zonder de samenwerking ook had moeten gebeuren). Door samenwerking halen we de herhaalfactor eruit, delen we kennis en werken we efficiënter. De dekking van de kosten zit al in de financiering van reguliere taken (Gemeentelijk Rioleringsplan GRP4 "onderzoeksprogramma riolen en water" en Waterbeheerplan van het Waterschap).

BEGROTING TWN 2018

Budget werkplaatsen, onderzoek en advies	€ 80.000, -
Procesbegeleiding (werkplaatsen, visievorming, opstellen jaarprogramma en jaarverslag, faciliteren bijeenkomsten etc.)	€ 50.000, -
Communicatie, website, nieuwsbrieven, waterbewustzijn en educatie	€ 40.000, -
Bestuurlijke bijeenkomsten, excursies en expertise-uitwisseling	€ 20.000, -
Onvoorzien	€ 10.000, -
Totaal begroting 2018	€200.000, -

Toelichting per begrotingspost

Budget Werkplaatsen, onderzoek en advies

De werkplaatsen zijn projecten waarin een klein expertiseteam een product ontwikkelt waar alle TWN-leden belang bij hebben of van kunnen leren. Het budget is bedoeld om een adviesbureau in te huren om specifieke expertise of producten op te leveren/ onderzoek te doen. Voorbeelden:

- Zo zijn alle TWN gemeenten in het kader van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) verplicht tot het uitvoeren van een stresstest. De **DPRA stresstest** is erop gericht de kwetsbaarheid van woningen, winkels, ziekenhuizen en agrarische gronden voor wateroverlast, hittestress, droogte en overstromingen in beeld te krijgen. De stresstest resulteert in beelden op kaart, die duidelijk maken in welke mate gebieden en functies kwetsbaar zijn voor deze weers- en klimaateffecten. Door de DPRA stresstest gezamenlijk te doen en in te kopen, besparen we kosten, winnen we aan kwaliteit en worden de uitkomsten vergelijkbaar;
- Alle overheden zijn zich aan het voorbereiden op de omgevingswet. Door dit in een werkplaats TWN te doen faciliteren we de 15 leden optimaal.

Procesbegeleiding

De procesbegeleider helpt met het nakomen van interne en externe afspraken en draagt bij aan de verdere professionalisering van TWN door sneller, effectiever en efficiënter werken. Inzet van 1,5 dag per week. In de werkplaatsen:

- Secretariswerkzaamheden;
- Schrijven van plannen van aanpak;
- Opvragen offertes en verstrekken van opdrachten.

Verder ondersteunt de procesbegeleider (coördinator(en) van het ambtelijk platform TWN-, ondersteuning bestuurlijk kernteam-, organiseren/regelen onderlinge afstemming en werkzaamheden advisering-, facilitair-, communicatie en dergelijke.

Communicatie, website, nieuwsbrieven, waterbewustzijn en educatie

In de visie "Twents water verbindt" is communicatie en bewustwording een speerpunt. We willen inwoners en de 4 O's verleiden tot meedoen, neme van maatregelen etc. Hiervoor zal extra communicatie inspanning nodig zijn. Bovendien wordt de communicatiestrategie website van TWN herijkt en evt. vernieuwd.

De kosten worden verdeeld volgens de eerder in TWN verband afgesproken verdeelsleutel 65/35 gemeenten/waterschap. Gemeenten verdelen de kosten vervolgens naar rato van inwoneraantal. De verdeelsleutel is aangepast op de inwoneraantallen per 1 januari 2017. De jaarlijkse kosten per organisatie worden hieronder weergegeven. Binnen TWN organiseren we themabijeenkomsten voor bestuurders en ambtenaren. Ook wisselen we expertise uit, organiseren we werkbezoeken om van elkaar te leren en nodigen we een deskundig specialist uit.

Bestuurlijke bijeenkomsten, excursies en expertise-uitwisseling

Binnen TWN organiseren we themabijeenkomsten voor bestuurders en ambtenaren. Ook wisselen we expertise uit, organiseren we werkbezoeken om van elkaar te leren en nodigen we een deskundig specialist uit.

Maximale kosten per organisatie.

Kostenverdeling TWN vanaf 2018 bron: Visie Twents waternet			
Organisaties	Inwoners	Aandeel	Kosten
Gemeenten	627.000	65,0%	€ 130.000
Waterschap	627.000	35,0%	€ 70.000
Organisaties	Inwoners	Aandeel	Kosten
Gemeente Almelo	72.500	7,5%	€ 15.032
Gemeente Borne	22.500	2,3%	€ 4.665
Gemeente Dinkelland	26.000	2,7%	€ 5.391
Gemeente Enschede	158.500	16,4%	€ 32.863
Gemeente Haaksbergen	24.500	2,5%	€ 5.080
Gemeente Hellendoorn	35.500	3,7%	€ 7.360
Gemeente Hengelo	81.000	8,4%	€ 16.794
Gemeente Hof van Twente	35.000	3,6%	€ 7.257
Gemeente Losser	22.500	2,3%	€ 4.665
Gemeente Oldenzaal	32.000	3,3%	€ 6.635
Gemeente Rijssen-Holten	38.000	3,9%	€ 7.879
Gemeente Tubbergen	21.000	2,2%	€ 4.354
Gemeente Twenterand	34.000	3,5%	€ 7.049
Gemeente Wierden	24.000	2,5%	€ 4.976
Totaal gemeenten	627.000	65,0%	€ 130.000
Waterschap	627.000	35,0%	€ 70.000
Totale Budget			€ 200.000

Personele consequenties:

N.v.t.

Juridische consequenties:

Wethouder Beintema tekent, bij volmacht van de burgemeester, de visie namens de gemeente op een bestuurlijke bijeenkomst begin 2018.

Informatisering / Automatisering:

N.v.t.

Burger- en overheidsparticipatie:

N.v.t.

Communicatie:

Het persbericht wordt door het Twents waternet opgesteld en zal na ondertekening door de bestuurders begin 2018 worden verspreid onder de deelnemende waterpartners.

Overige consequenties:

Voortgangsmonitoring: elk jaar wordt een jaarprogramma door het ambtelijk platform opgesteld en ter vaststelling in december aangeboden aan het bestuurlijk kernteam. Over de uitvoering van het jaarprogramma wordt gerapporteerd aan het bestuurlijk kernteam. De werking van Twents waternet wordt vanaf 1 januari 2018 tweejaarlijks geëvalueerd.

Bijlagen:

17INK10664: Visie Twents waternet (van Waterwinst naar Waterbewustzijn)